

3-30-300-regel

Een nieuwe groennorm voor steden

VOOR EEN GEZOND LEEFKLIMAAT MOETEN WE OVERAL BOMEN KUNNEN ZIEN EN DICHT BIJ EEN GROENGEBIED WONEN OF WERKEN. CECIL KONIJNENDIJK ONTWIKKELDE DAARVOOR DE VUISTREGEL 3-30-300. SLAAT DIE AAN? STEEDS MEER GEMEENTEN BASEREN HUN GROENBELEID EROP.

Sinds Cecil Konijnendijk, hoogleraar Urban Forestry (stedelijke bosbouw) aan de University of British Columbia in Vancouver, in februari 2021 de 3-30-300-regel lanceerde, heeft hij het drukker dan ooit. Tussen een congres in Wenen over de relatie tussen bossen en gezondheid, het geven van een cursus boombeleid in Nederland, een Webinar *urban forestry* en een conferentie over *Biocities*, maakt hij vanuit zijn woonplaats Barcelona tijd om mijn interviewvragen per mail te beantwoorden.

Wat is de 3-30-300-vuistregel?

'De regel is gebaseerd op onderzoek naar het belang van bomen en groen voor onze gezondheid en voor klimaatadaptatie. Het principe is dat we overal waar we wonen, werken en studeren bomen moeten kunnen zien en om ons heen moeten hebben. Bovendien moeten we altijd openbaar groen van goede kwaliteit in de buurt hebben. Dat principe is vertaald naar tenminste 3 volwassen bomen kunnen zien, in een wijk wonen waar de boomkroon-

bedekking tenminste 30 procent is en de loopafstand naar een park of ander groengebied niet verder is dan 300 meter.'

Hoe is dit idee ontstaan?

'Vaak word ik, bijvoorbeeld door beleidsmakers en groenbeheerders, of er een goede richtlijn is voor het ontwikkelen van stedelijk groen. Hoeveel groen moet er zijn voor elke inwoner en wat voor soort groen hebben we nodig? Het liefst moet dergelijk advies zijn

Foto: Andrea Fiori

gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Ik ben altijd voorzichtig geweest met advies, want elke situatie, elke stad en wijk is anders. Ik begon in te zien dat we veel bomen en groen verliezen in steden, juist nu we die hard nodig hebben. Daarom heb ik het huidige onderzoek “verpakt” in een vuistregel die makkelijk te onthouden is, ook door niet-deskundigen.’

Hoe kan dit idee het groene bewustzijn van stedelijke beleids-makers vergroten?

‘De regel bevat een paar essentiële boodschappen. Bijvoorbeeld dat het heel belangrijk is om bomen en groen beschikbaar te maken voor iedereen. Ook is de regel gekoppeld aan de nuttige functies van bomen en groen. De 3-30-300-regel heeft de discussie over het belang van stadsbomen flink aangezwengeld, niet alleen onder “groene” deskundigen, maar ook bij planners, stadsontwikkelaars, woningbouwers en politici.’

Hebben discussies geleid tot aanpassing van de richtlijn?

‘Er is momenteel veel onderzoek gaande om de richtlijn te toetsen. De regel is nog grotendeels zoals oorspronkelijk bedacht, maar ik zeg bijvoorbeeld nu dat een groengebied ook kleiner dan één hectare kan zijn. Ook nuanceer ik de regel aan de hand van de lokale situatie. In een woestijnklimaat is 30 procent boomkroonbedekking niet realistisch, dus moet je daar met andere soorten vegetatie werken. Bij de 300 meter gaat het om de daadwerkelijke wandelafstand naar een groengebied. Soms ligt een park binnen de 300 meter, maar is het moeilijk bereikbaar vanwege een snelweg of water.’

Pakken steden de richtlijn op?

‘Ja, zowel in binnen- als buitenland. Gemeenten in Canada en de Verenigde

Staten namen als eerste de regel officieel op in hun groenbeleid. Inmiddels gaan ook veel gemeenten in Nederland, Spanje en Zweden er actief mee aan de slag. De federatie van Spaanse gemeenten en provincies heeft een “3-30-300-verklaring” aangenomen. Zowel in Zweden als in Nederland nemen politieke partijen de regel op in hun verkiezingscampagne. Verschillende Nederlandse gemeenten [zoals Delft, Haarlem, Gennep, Zwolle, red.] werken inmiddels met de regel en proberen vast te stellen wat de huidige status is, zodat duidelijk wordt welke aanpassingen nodig zijn om aan de regel te voldoen.

Cobra Groeninzicht heeft onlangs de 3-30-300-status in alle Nederlandse gemeenten opgemaakt. Bijna de helft van alle panden zoals woningen, scholen, ziekenhuizen, bedrijven en fabrieken voldoet aan de 3-regel. Ruim 16 procent voldoet aan de 30-regel en bijna 60 procent aan de 300-regel. Dus veel Nederlanders hebben zicht op 3 of meer bomen. Ook is er vaak een park of ander groengebied binnen de 300 meter. Het schort vooral aan voldoende boomkroonbedekking. Het is noodzakelijk dat we nieuwe bomen aanplanten en nieuwe parken aanleggen. Daarbij is het nodig de 3-30-300-regel door te voeren voor alle nieuwbouwwijken.

Maar we moeten vooral onze stadsbomen ouder en groter later worden, zodat hun kronen zich geheel kunnen ontwikkelen. Dat vraagt om betere bescherming van bomen en goed beheer. Voor veel gemeenten kan de regel een brug te ver lijken, maar het is een richtlijn die ambitie aangeeft. Bovendien opent hij een discussie over het belang van bomen en groen. Misschien duurt het even voor 3-30-300 kan worden bereikt, maar het proces ernaar toe is ook belangrijk.’ 🌳

Cecil Konijnendijk: ‘Bomen en groen moeten voor iedereen beschikbaar zijn.’